

Bruksela, 1 lutego 2017 r.
(OR. en)

5478/17

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2012/0193(COD)

DROIPEN 6
JAI 54
GAF 5
FIN 31
CADREFIN 6
FISC 23
CODEC 76

NOTA DO PUNKTU A

Od: Prezydencja

Do: Rada

Nr poprz. dok.: 5434/17

Dotyczy: Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego
– Porozumienie polityczne

1. W dniu 12 lipca 2012 r. Komisja przedłożyła wniosek¹ dotyczący dyrektywy w sprawie ochrony interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego.
2. Projekt tej dyrektywy ma na celu ustanowienie niezbędnych środków w celu zapewnienia skutecznej i proporcjonalnej ochrony interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego, która to ochrona obejmuje środki odstraszające.
3. Rada uzgodniła podejście ogólne w sprawie projektu dyrektywy w dniu 6 czerwca 2013 r.², dając tym samym prezydencji mandat negocjacyjny do rozpoczęcia rozmów trójstronnych z Parlamentem Europejskim.
4. Parlament Europejski przyjął w pierwszym czytaniu swoje stanowisko dotyczące projektu dyrektywy w dniu 16 kwietnia 2014 r.³

¹ Dok. 12683/12.

² Dok. 10729/13.

³ Dok. 9024/14.

5. Po siedmiu rundach rozmów trójstronnych w latach 2014–2016 prezydencja i przedstawiciele Parlamentu Europejskiego wspomagani przez Komisję osiągnęli w dniu 30 listopada 2016 r. porozumienie co do całości tekstu kompromisowego, który przedstawiono w załączniku.
6. Na wspólnym posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2017 r. Komisja Kontroli Budżetowej (CONT) i Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) w Parlamencie Europejskim przeprowadziły głosowanie i zatwierdziły tekst projektu dyrektywy w wersji wydanej po rozmowach międzyinstytucjonalnych. Przewodniczący tych komisji, Inge Gräßle i Claude Moraes, wystosowali pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli, w którym stwierdzili, że jeżeli przedmiotowy tekst zostanie formalnie przekazany Parlamentowi Europejskiemu jako stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w odniesieniu do przedmiotowego wniosku ustawodawczego, zalecą oni członkom komisji CONT i LIBE, a następnie zgromadzeniu plenarnemu, by w drugim czytaniu Parlamentu zaakceptowali stanowisko Rady w pierwszym czytaniu bez poprawek – z zastrzeżeniem weryfikacji, której dokonają prawnicy lingwiści obydwu instytucji.
7. Na posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2017 r. Komitet Stałych Przedstawicieli zalecił Radzie, by wypracowała porozumienie polityczne co do tekstu dyrektywy w brzmieniu przedstawionym w załączniku do niniejszej noty. Delegacji Cypru, Niemiec, Węgier, Irlandii, Malty i Polski stwierdziły, że nie popierają obecnego tekstu kompromisowego.
8. Rada jest zatem proszona o wypracowanie porozumienia politycznego co do tekstu dyrektywy w brzmieniu przedstawionym w załączniku do niniejszej noty.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 83 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego⁴,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ochrona interesów finansowych Unii dotyczy nie tylko zarządzania środkami budżetowymi, ale rozciąga się na wszystkie działania negatywnie wpływające lub mogące negatywnie wpłynąć na jej aktywa lub aktywa państw członkowskich, o ile mają one znaczenie dla polityk Unii.

⁴ Dz.U. C z ..., s.

- (2) W konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁵, w tym w protokołach do niej z dnia 27 września 1996 r.⁶, 29 listopada 1996 r.⁷ i 19 czerwca 1997 r.⁸ („konwencja”), ustanowiono minimalne zasady definiowania przestępstw i sankcji karnych w dziedzinie nadużyć naruszających interesy finansowe Unii. Konwencję sporządziły państwa członkowskie, które dostrzegły, że nadużycia mające wpływ na dochody i wydatki Unii w wielu przypadkach nie ograniczają się do jednego kraju i często są popełniane przez zorganizowane siatki przestępcze; w związku z tym już w tej właśnie konwencji uznano, że ochrona interesów finansowych Unii wymaga, by nadużycia naruszające te interesy były przedmiotem ścigania karnego. Równolegle przyjęto rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁹. W rozporządzeniu tym ustanowiono przepisy ogólne regulujące jednolite kontrole oraz środki i kary administracyjne dotyczące nieprawidłowości w odniesieniu do prawa Unii, a przy tym odwołano się do przepisów sektorowych w tej dziedzinie, nadużyć w rozumieniu konwencji oraz do stosowania prawa karnego i postępowań karnych państw członkowskich.
- (3) Jest sprawą zasadniczą, by w celu zapewnienia realizacji polityki Unii w dziedzinie ochrony jej interesów finansowych – która to polityka stała się przedmiotem środków harmonizujących, takich jak rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 – kontynuować zbliżanie prawa karnego państw członkowskich, poprzez uzupełnianie zapewnianej na mocy prawa administracyjnego i cywilnego ochrony przed najpoważniejszymi rodzajami działań związanych z nadużyciami w tym zakresie, unikając jednocześnie niespójności zarówno w ramach tych dziedzin prawa, jak i między nimi.

⁵ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁶ Dz.U. C 313 z 23.10.1996, s. 1.

⁷ Dz.U. C 151 z 20.5.1997, s. 1.

⁸ Dz.U. C 221 z 19.7.1997, s. 11.

⁹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

- (4) Ochrona interesów finansowych Unii wymaga wspólnego zdefiniowania nadużyć wchodzących w zakres zastosowania niniejszej dyrektywy i obejmujących nadużycia dotyczące wydatków i dochodów oraz aktywów popełniane na szkodę budżetu ogólnego Unii Europejskiej („budżet Unii”), w tym takich operacji finansowych jak zaciąganie i udzielanie pożyczek. Pojęcie poważnych przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT ustanowionemu dyrektywą Rady 2006/112/WE odnosi się do najpoważniejszych form oszustw związanych z VAT, w szczególności oszustw karuzelowych, oszustw typu „znikający podmiot gospodarczy” oraz oszustw popełnianych w ramach organizacji przestępczej, które to oszustwa stanowią poważne zagrożenie dla wspólnego systemu VAT, a zatem również dla budżetu Unii. Przystępstwa przeciwko wspólnemu systemowi VAT powinny być uznawane za poważne wtedy, gdy są one powiązane z terytorium dwóch lub większej liczby państw członkowskich Unii, wynikają z oszukańczego systemu, w którym przestępstwa te są popełniane w sposób zorganizowany w celu uzyskania nienależnych korzyści ze wspólnego systemu VAT, oraz wiążą się z wystąpieniem całkowitej szkody w wysokości przekraczającej próg 10 mln EUR. Pojęcie całkowitej szkody odnosi się do szacunkowej szkody dla interesów finansowych zarówno odnośnych państw członkowskich, jak i Unii, wynikającej z całego oszukańczego systemu. Nie obejmuje to stóp procentowych[...] ani kar. Niniejsza dyrektywa ma pomóc w działaniach mających na celu zwalczanie tych zjawisk przestępczych.
- (4a) Komisja, wykonując budżet w trybie zarządzania dzielonego lub pośredniego, może przekazać zadania związane z wykonaniem budżetu państwom członkowskim lub powierzyć je agencjom lub organom ustanowionym na mocy Traktatów lub innym podmiotom lub osobom. W każdym z tych przypadków poziom ochrony interesów finansowych Unii powinien być taki sam jak poziom ochrony zapewniany w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję.
- (4b) Do celów niniejszej dyrektywy wydatki związane z zamówieniami publicznymi to wszelkie wydatki mające związek z zamówieniami publicznymi określonymi w art. 101 ust. 1 rozporządzenia nr 966/2012¹⁰ w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu

- (5) Unijne przepisy odnoszące się do prania pieniędzy mają pełne zastosowanie do korzyści pochodzących z przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie. Odniesienie do tych przepisów powinno zapewniać, by system sankcji wprowadzony niniejszą dyrektywą miał zastosowanie do wszystkich poważnych przypadków przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii.
- (6) Szczególnie poważne zagrożenie dla interesów finansowych Unii stanowi korupcja, która w wielu przypadkach może być powiązana również z działaniem mającym charakter nadużycia. Jako że każdy urzędnik publiczny ma obowiązek przeprowadzania oceny sytuacji i podejmowania decyzji w sposób bezstronny, wręczanie łapówek w celu wpłynięcia na ocenę lub decyzję urzędnika publicznego oraz przyjmowanie takich łapówek powinno wchodzić w zakres definicji korupcji niezależnie od prawa lub uregulowań obowiązujących w kraju danego urzędnika publicznego lub jego organizacji międzynarodowej.
- (7) Interesom finansowym Unii mogą szkodzić określone rodzaje działania urzędnika publicznego, któremu powierzono zarządzanie środkami finansowymi lub aktywami, czy to w charakterze osoby zarządzającej, czy też osoby sprawującej funkcję nadzorczą, które to działania mają służyć wykorzystaniu środków finansowych lub aktywów do innych niż przewidziane dla nich cele, ze szkodą dla interesów finansowych Unii. Niezbędne jest zatem wprowadzenie ścisłej definicji przestępstw polegających na takim działaniu.
- (8) Jeśli chodzi o przestępstwa korupcji biernej oraz sprzeniewierzenia, zachodzi potrzeba wprowadzenia definicji urzędników publicznych, obejmującej wszystkich stosownych urzędników, niezależnie od tego, czy zajmują oficjalne stanowisko w Unii, w państwie członkowskim czy w państwie trzecim. Coraz częściej zarządzaniem środkami finansowymi Unii zajmują się osoby prywatne. Aby można było właściwie chronić środki finansowe Unii przed korupcją i sprzeniewierzeniem, definicja urzędnika publicznego powinna objąć także osoby, które wprawdzie nie zajmują oficjalnego stanowiska, ale przyjmują i sprawują, w podobny sposób, funkcję publiczną w odniesieniu do środków finansowych Unii, na przykład wykonawców uczestniczących w zarządzaniu takimi środkami finansowymi.
- (9) Jeśli chodzi o przestępstwa, o których mowa w niniejszej dyrektywie, pojęcie umyślności musi dotyczyć wszystkich znamion tych przestępstw. O umyślnym charakterze działania lub zaniechania można wnioskować z obiektywnych okoliczności faktycznych. Przestępstwa osób fizycznych niewymagające umyślności nie są objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy.

ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (10) Niniejsza dyrektywa nie nakłada na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia sankcji polegających na pozbawieniu wolności sprawców przestępstw, które nie mają poważnego charakteru, w przypadku gdy prawo krajowe zakłada umyślność.
- (11) Niektóre przestępstwa przeciwko interesom finansowym Unii są w praktyce często blisko związane z przestępstwami objętymi zakresem art. 83 ust. 1 Traktatu oraz prawodawstwem Unii opartym na tym artykule. Należy zatem zapewnić spójność pomiędzy takim prawodawstwem i niniejszą dyrektywą, jeśli chodzi o brzmienie przepisów.
- (12) W zakresie, w jakim interesom finansowym Unii może również szkodzić lub zagrażać działanie dające się przypisać osobom prawnym, osoby te powinny odpowiadać za przestępstwa zdefiniowane w niniejszej dyrektywie, popełnione w ich imieniu.
- (13) W celu zapewnienia w całej Unii równoważnej ochrony interesów finansowych Unii poprzez zastosowanie środków, które powinny działać odstrasząco, państwa członkowskie powinny ponadto przewidzieć określone rodzaje i poziomy sankcji za popełnienie przestępstw zdefiniowanych w niniejszej dyrektywie. Poziomy sankcji nie powinny wykroczać poza poziom proporcjonalny do przestępstw.
- (14) Jako że niniejsza dyrektywa przewiduje jedynie przepisy minimalne, państwa członkowskie mogą w odniesieniu do przestępstw naruszających interesy finansowe Unii przyjąć lub zachować bardziej restrykcyjne przepisy.
- (15) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na odpowiednie i skuteczne stosowanie środków dyscyplinarnych lub sankcji innych niż sankcje karne. Sankcje innego rodzaju, których nie można uznać za równorzędne z sankcjami karnymi, a które zostały już wcześniej nałożone na tę samą osobę za ten sam czyn, mogą być brane pod uwagę przy skazywaniu tej osoby za przestępstwo zdefiniowane w niniejszej dyrektywie. W przypadku innych sankcji należy w pełni przestrzegać zasady *ne bis in idem*. Niniejsza dyrektywa nie kryminalizuje zachowania, które nie podlega również karom dyscyplinarnym lub innym środkom odnoszącym się do naruszenia obowiązków służbowych, w przypadku gdy wobec danej osoby można zastosować takie kary dyscyplinarne lub inne środki.

- (16) Sankcje wobec osób fizycznych powinny w niektórych przypadkach przewidywać karę pozbawienia wolności, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata. Powinny one obejmować co najmniej przypadki wiążące się z wyrządzeniem znacznej szkody lub uzyskaniem znacznej korzyści, a za znaczne szkody lub korzyści powinno się uznawać takie szkody lub korzyści, których wysokość przekracza 100 000 EUR. Te państwa członkowskie, których systemy prawne nie przewidują wprost w swoich przepisach progu dla zdefiniowania znacznej korzyści lub szkody jako podstawy maksymalnego wymiaru kary, powinny zapewnić, by wysokość szkody lub korzyści była należycie brana pod uwagę przez ich sądy przy ustalaniu wysokości kar za przestępstwa polegające na nadużyciu i związane z nadużyciami. Dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim ustanawiania innych znamion, które wskazywałyby na poważny charakter przestępstwa, na przykład w przypadku gdy szkoda lub korzyść jest potencjalna, ale ma bardzo znaczący charakter. Jednak w przypadku przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT, progiem powyżej którego przestępstwo powinno być uznawane za znaczące jest – zgodnie z niniejszą dyrektywą – 10 mln EUR.

Wprowadzenie minimalnych poziomów maksymalnego wymiaru sankcji polegających na pozbawieniu wolności jest niezbędne do zapewnienia, by interesy finansowe Unii były w równoważny sposób chronione w całej Unii. Sankcje będą służyć jako silny środek odstrasżający dla potencjalnych przestępców, wywierający skutki w całej Unii.

- (17) Państwa członkowskie powinny zapewnić, by w przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW¹¹, stanowiło to okoliczność obciążającą zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustanowionymi w ich systemach prawnych. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by sędziowie, skazując sprawców, mogli wziąć pod uwagę tę okoliczność obciążającą, chociaż sędziowie nie mają obowiązku uwzględniania takich okoliczności obciążających. Państwa członkowskie nie mają obowiązku uwzględnienia takiej okoliczności obciążającej w swoim prawie krajowym, jeżeli w ich prawie przestępstwa w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841 są kryminalizowane jako przestępstwa odrębne i mogą skutkować surowszymi wymiarami sankcji.

¹¹ Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42.

- (18) Zważywszy w szczególności na mobilność sprawców oraz korzyści uzyskiwanych z nielegalnej działalności na szkodę interesów finansowych Unii, jak również na złożone transgraniczne postępowania przygotowawcze, które się z tym wiążą, wszystkie państwa członkowskie powinny określić swoją jurysdykcję, tak by mogły zwalczać taką działalność. Państwa członkowskie powinny tym samym zapewnić, by ich jurysdykcja obejmowała sytuacje popełnienia przestępstwa za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych, do których dostęp uzyskano z ich terytorium.
- (18a) Zważywszy na fakt, że w przypadku przestępstw transgranicznych wchodzących w zakres zastosowania niniejszej dyrektywy możliwe jest nałożenie się na siebie wielu jurysdykcji, państwa członkowskie powinny zapewnić, by przy stosowaniu krajowych przepisów transponujących niniejszą dyrektywę w pełni przestrzegano zasady *ne bis in idem*.
- (19) Państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy dotyczące okresów przedawnienia niezbędne do tego, by mogły zwalczać nielegalną działalność na szkodę interesów finansowych Unii. W przypadku przestępstw zagrożonych karą, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, okres przedawnienia powinien wynosić co najmniej pięć lat od chwili popełnienia przestępstwa. Pozostaje to bez uszczerbku dla tych państw członkowskich, które nie ustanawiają okresów przedawnienia w przypadku postępowań przygotowawczych, oskarżenia i wykonania kary.

- (21) Bez uszczerbku dla przepisów o współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych oraz dla innych przepisów prawa Unii, zwłaszcza rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹² dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), zachodzi potrzeba ustanowienia odpowiednich przepisów dotyczących współpracy między państwami członkowskimi a Komisją w celu zapewnienia skutecznych działań przeciwko przestępstwom zdefiniowanym w niniejszej dyrektywie, które naruszają interesy finansowe Unii, w tym wymiany informacji między państwami członkowskimi a Komisją oraz technicznego i operacyjnego wsparcia przez Komisję właściwych organów krajowych, które to organy mogą potrzebować sprawnego koordynowania swoich postępowań przygotowawczych.

Wsparcie ze strony Komisji nie powinno oznaczać uczestnictwa Komisji w postępowaniach przygotowawczych lub w oskarżaniu, które prowadzą organy krajowe w konkretnych sprawach karnych. Trybunał Obrachunkowy i audytorzy odpowiadający za przeprowadzanie kontroli budżetów instytucji, organów i agencji powinny ujawniać OLAF-owi i innym właściwym organom wszelkie fakty, które na mocy niniejszej dyrektywy można by uznać za przestępstwo, a państwa członkowskie powinny zapewnić, by krajowe organy kontroli zdefiniowane w art. 59 rozporządzenia 966/2012¹³ robiły to samo, zgodnie z art. 8 rozporządzenia 883/2013.

- (22) Komisja powinna złożyć Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze środków zastosowanych przez państwa członkowskie w celu wykonania przepisów niniejszej dyrektywy. Sprawozdaniu mogą w razie potrzeby towarzyszyć wnioski uwzględniające ewentualne zmiany, zwłaszcza w odniesieniu do finansowania budżetu Unii.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

- (23) Konwencję z dnia 26 lipca 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich¹⁴ oraz protokoły do niej z dnia 27 września 1996 r.¹⁵, 29 listopada 1996 r.¹⁶ oraz 19 czerwca 1997 r.¹⁷ należy zastąpić niniejszą dyrektywą w stosunku do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.
- (23a) Do celów stosowania art. 3 pkt 4 lit. d) dyrektywy 2015/849 odniesienie do poważnych nadużyć finansowych mających wpływ na interesy finansowe Unii zdefiniowanych w art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich należy rozumieć jako nadużycia naruszające interesy finansowe Unii zdefiniowane w art. 3 i art. 7 ust. 3 lub, w przypadku przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT, w art. 2 ust. 2 niniejszej dyrektywy.
- (24) Należyte wdrożenie niniejszej dyrektywy przez państwa członkowskie wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych pomiędzy właściwymi organami krajowymi oraz z wymianą tych danych między państwami członkowskimi z jednej strony i między właściwymi organami Unii z drugiej strony. Przetwarzanie danych osobowych na szczeblu krajowym między właściwymi organami krajowymi powinno być regulowane dorobkiem prawnym. Wymiana danych osobowych między państwami członkowskimi powinna odpowiadać wymogom decyzji ramowej Rady 2008/977/WSiSW¹⁸. Jeżeli instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii przetwarzają dane osobowe, powinny one przestrzegać rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁹ oraz mających zastosowanie przepisów odnoszących się do poufności postępowań sądowych.

¹⁴ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

¹⁵ Dz.U. C 313 z 23.10.1996, s. 1.

¹⁶ Dz.U. C 151 z 20.5.1997, s. 1.

¹⁷ Dz.U. C 221 z 19.7.1997, s. 11.

¹⁸ Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60).

¹⁹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

- (25) Zamierzony odstrasżający efekt stosowania sankcji karnych wymaga szczególnej ostrożności ze względu na kwestię praw podstawowych. Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a zwłaszcza z prawem do wolności i bezpieczeństwa osobistego, ochroną danych osobowych, wolnością wyboru zawodu i prawem do podejmowania pracy, wolnością prowadzenia działalności gospodarczej, prawem własności, prawem do skutecznego środka prawnego oraz dostępu do bezstronnego sądu, zasadą domniemania niewinności i prawem do obrony, zasadami legalności i proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary, jak również zakazem ponownego sądenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary (*ne bis in idem*). Niniejsza dyrektywa służy zapewnieniu pełnego poszanowania tych praw i zasad i musi być zgodnie z nimi wykonywana.
- (25a) Bez uszczerbku dla odpowiednich unijnych przepisów sektorowych dotyczących korekt finansowych i odzyskiwania kwot wypłaconych nienależnie państwa członkowskie powinny podejmować środki niezbędne do zapewnienia szybkiego odzyskiwania takich kwot oraz przekazywania ich do budżetu Unii.
- (25b) W ochronie interesów finansowych Unii ważną rolę odgrywają środki i kary administracyjne. Niniejsza dyrektywa nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku stosowania i wykonywania unijnych środków i kar administracyjnych w rozumieniu art. 4 i 5 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95.

- (25c) Niniejsza dyrektywa powinna zobowiązać państwa członkowskie do wprowadzenia do ich prawa krajowego sankcji karnych za nadużycia i przestępstwa związane z nadużyciami naruszającymi interesy finansowe Unii, do których niniejsza dyrektywa ma zastosowanie. Niniejsza dyrektywa nie powinna nakładać obowiązków w zakresie stosowania takich sankcji ani innego istniejącego systemu egzekwowania prawa w konkretnych przypadkach. Państwa członkowskie mogą co do zasady nadal równolegle stosować środki i kary administracyjne w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą. Stosując przepisy krajowe transponujące niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny jednak zapewnić, by nakładanie sankcji karnych za przestępstwa zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz środków i kar administracyjnych nie prowadziło do naruszenia Karty praw podstawowych.
- (25d) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na kompetencje państw członkowskich odnośnie do ustalania struktury i organizowania ich administracji podatkowych, w sposób który uznają za odpowiedni w celu zapewnienia poprawnego określania, ustalania wymiaru i pobierania podatku od wartości dodanej oraz skutecznego stosowania przepisów w zakresie VAT.
- (26) Niniejsza dyrektywa będzie stosowana bez uszczerbku dla postanowień o uchyłaniu immunitetów zawartych w Traktacie, Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, Statucie Trybunału Sprawiedliwości oraz tekstach wprowadzających w życie te akty lub dla podobnych przepisów zawartych w prawie krajowym. Te przywileje i immunitety, w tym poszanowanie swobody sprawowania przez członków swojego mandatu, bierze się w pełni pod uwagę przy transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego i przy stosowaniu przepisów prawa krajowego transponujących niniejszą dyrektywę.
- (27) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów ogólnych i zasad krajowego prawa karnego dotyczących stosowania i wykonywania kar przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności danej sprawy.

- (28) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiar lub skutki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (29) Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół załączony jest do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Irlandia powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.
- (30) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który to protokół załączony jest do TUE i do TFUE, i bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związane ani jej stosuje.
- (31) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, który to protokół załączony jest do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Tytuł I: Przedmiot i definicja

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy minimalne dotyczące definiowania przestępstw i sankcji karnych w dziedzinie zwalczania nadużyć i innych rodzajów nielegalnej działalności naruszających interesy finansowe Unii, z myślą o skutecznym przyczynieniu się do lepszej ochrony przed przestępstwami naruszającymi te interesy finansowe, zgodnie z dorobkiem prawnym Unii w tej dziedzinie.

Artykuł 2

Definicja interesów finansowych Unii oraz zakres zastosowania dyrektywy

1. Do celów niniejszej dyrektywy „interesy finansowe Unii” oznaczają wszystkie dochody, wydatki i aktywa objęte następującymi budżetami, uzyskane za ich pośrednictwem lub należne na ich rzecz:
 - a) budżet Unii;
 - b) budżety instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii ustanowionych na mocy Traktatów lub budżety bezpośrednio lub pośrednio zarządzane i monitorowane przez te podmioty.
2. W odniesieniu do dochodów pochodzących z zasobów własnych z tytułu VAT niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadku poważnych przestępstw przeciwko wspólnemu systemowi VAT. Do celów niniejszej dyrektywy przestępstwa przeciwko wspólnemu systemowi VAT uznaje się za poważne wtedy, gdy działania umyślne lub zaniechania zdefiniowane w art. 3 lit. d) są powiązane z terytorium dwóch lub większej liczby państw członkowskich Unii Europejskiej i wiążą się z wystąpieniem całkowitej szkody w wysokości co najmniej 10 mln EUR.
3. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na strukturę ani funkcjonowanie administracji podatkowych państw członkowskich.

Tytuł II: Przepisy w dziedzinie nadużyć naruszających interesy finansowe Unii

Artykuł 3

Nadużycia naruszające interesy finansowe Unii

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by nadużycia naruszające interesy finansowe Unii stanowiły przestępstwo, jeżeli zostały popełnione umyślnie. Do celów niniejszej dyrektywy *nadużycie naruszające interesy finansowe Unii* to:

- a) w odniesieniu do wydatków niewiązanych z zamówieniami publicznymi – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
 - (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego sprzeniewierzeniem lub bezprawnym zatrzymaniem środków finansowych lub aktywów z budżetu Unii lub z budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu,
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem, lub
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania takich środków finansowych – do celów innych niż te, na które pierwotnie zostały przyznane;
- b) w odniesieniu do wydatków związanych z zamówieniami publicznymi – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
 - (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego sprzeniewierzeniem lub bezprawnym zatrzymaniem środków finansowych lub aktywów z budżetu Unii lub z budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu,
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem, lub
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania takich środków finansowych – do celów innych niż te, na które pierwotnie zostały przyznane, ze szkodą dla interesów finansowych Unii;

co najmniej w przypadkach, w których dopuszczono się ich w celu uzyskania przez sprawcę lub inną osobę niezgodnych z prawem korzyści powodujących stratę w interesach finansowych Unii;

- c) w odniesieniu do dochodów innych niż dochody pochodzące z zasobów własnych z tytułu VAT, o których mowa w lit. d) – działanie lub zaniechanie odnoszące się do:
- (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkującego bezprawnym uszczupleniem zasobów budżetu Unii lub budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu,
 - (ii) nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem,
 - (iii) niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanych zgodnie z prawem, z tym samym skutkiem;
- d) w odniesieniu do dochodów pochodzących z zasobów własnych z tytułu VAT – działanie lub zaniechanie w ramach transgranicznego oszukańczego systemu odnoszące się do:
- (i) wykorzystywania lub przedstawiania nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów związanych z VAT, skutkującego uszczupleniem zasobów budżetu Unii,
 - (ii) nieujawnienia informacji związanych z VAT, z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem;
 - (iii) przedstawienia prawidłowych oświadczeń związanych z VAT do celów oszukańczego ukrycia braku płatności lub bezprawnego tworzenia praw do zwrotu VAT.

Artykuł 4

Przestępstwa związane z nadużyciami naruszającymi interesy finansowe Unii

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by pranie pieniędzy zdefiniowane w art. 1 ust. 3 dyrektywy 2015/849 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁰ związane z mieniem pochodzącym z przestępstw objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy stanowiło przestępstwo.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by korupcja czynna i bierna, jeżeli dopuszczono się jej umyślnie, stanowiła przestępstwo.
 - a) Do celów niniejszej dyrektywy korupcja bierna oznacza działanie urzędnika publicznego, który bezpośrednio lub przez pośrednika żąda lub uzyskuje korzyści jakiegokolwiek rodzaju dla siebie lub dla osoby trzeciej lub przyjmuje obietnicę takich korzyści w zamian za podjęcie działań lub wstrzymanie się od działań – leżących w zakresie jego obowiązków lub przy wykonywaniu jego funkcji – w sposób który szkodzi lub może zaszkodzić interesom finansowym Unii;
 - b) Do celów niniejszej dyrektywy korupcja czynna oznacza działanie każdej osoby, która obiecuje, proponuje lub wręcza urzędnikowi publicznemu, bezpośrednio lub przez pośrednika, korzyści jakiegokolwiek rodzaju przeznaczone dla niego lub dla osoby trzeciej w zamian za podjęcie działań lub wstrzymanie się od działań – leżących w zakresie jego obowiązków lub przy wykonywaniu jego funkcji – w sposób który szkodzi lub może zaszkodzić interesom finansowym Unii.

²⁰ Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73.

3. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by sprzeniewierzenie, jeżeli dopuszczono się go umyślnie, stanowiło przestępstwo.

Do celów niniejszej dyrektywy sprzeniewierzenie oznacza czyn popełniony przez urzędnika publicznego, któremu bezpośrednio lub pośrednio powierzono zarządzanie środkami finansowymi lub aktywami, polegający na zaciągnięciu zobowiązań na środki finansowe lub wypłaty tych środków lub na przywłaszczeniu lub wykorzystaniu aktywów, w sposób sprzeczny z celem, który był dla nich przewidziany, i ze szkodą dla interesów finansowych Unii.

4. Do celów niniejszej dyrektywy „urzędnik publiczny” oznacza:

- a) urzędnika „unijnego” lub „krajowego”, w tym krajowego urzędnika innego państwa członkowskiego i krajowego urzędnika państwa trzeciego;

(i) termin urzędnik „unijny” oznacza:

osobę, która jest urzędnikiem lub innym pracownikiem zatrudnionym na umowę w rozumieniu regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej lub warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej,

osobę oddelegowaną do Unii Europejskiej przez państwo członkowskie lub organ publiczny lub prywatny, która wykonuje funkcje równoważne funkcjom wykonywanym przez urzędników unijnych lub innych unijnych pracowników.

Bez uszczerbku dla postanowień w sprawie przywilejów i immunitetów zawartych w protokołach nr 3 i nr 7 załączonych do TUE i TFUE członkowie instytucji, organów i jednostek organizacyjnych utworzonych zgodnie z Traktatami oraz personel takich instytucji, organów i jednostek są traktowani tak, jakby byli urzędnikami unijnymi, o ile nie mają do nich zastosowania regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej lub warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej;

(ii) termin „urzędnik krajowy” należy rozumieć zgodnie z definicją „urzędnika” lub „urzędnika publicznego” zawartą w prawie krajowym państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, w którym dana osoba sprawuje swoją funkcję.

Jednak w przypadku postępowania, które dotyczy urzędnika państwa członkowskiego lub urzędnika krajowego państwa trzeciego i które wszczęto w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie, w którym wszczęto postępowanie, nie jest zobowiązane stosować definicji „urzędnika krajowego”, chyba że jest ona zgodna z jego prawem krajowym.

Termin „urzędnik krajowy” obejmuje wszelkie osoby pełniące funkcje wykonawcze, administracyjne lub sądowe na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym. Wszelkie osoby pełniące funkcje ustawodawcze na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym są traktowane tak, jakby były urzędnikami krajowymi;

- b) inną osobę, która przyjęła i sprawuje funkcję publiczną obejmującą zarządzanie interesami finansowymi Unii lub podejmowanie decyzji w sprawie tych interesów, w państwach członkowskich lub w państwach trzecich.

Tytuł III: Przepisy ogólne dotyczące przestępstw w dziedzinie [...] zwalczania nadużyć naruszających interesy finansowe Unii

Artykuł 5

Podżeganie, pomocnictwo oraz usiłowanie

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by podżeganie do przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, oraz pomocnictwo w ich popełnieniu podlegało karze jako przestępstwo.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by usiłowanie popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 i w art. 4 ust. 3, podlegało karze jako przestępstwo.

Artykuł 6

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 3, 4 i 5, popełnione na ich korzyść przez osobę działającą indywidualnie lub jako członek organu osoby prawnej i pełniącą funkcję kierowniczą ramach tej osoby prawnej na podstawie:
 - a) upoważnienia do reprezentowania osoby prawnej;
 - b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej; lub
 - c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach tej osoby prawnej.

2. Państwa członkowskie podejmują także niezbędne środki w celu zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie przez osobę działającą z upoważnienia danej osoby prawnej przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, na korzyść tej osoby prawnej.
3. Odpowiedzialność osoby prawnej na podstawie ust. 1 i 2 nie wyklucza możliwości prowadzenia postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami przestępstw, o których mowa w art. 3 i 4, lub ponoszącym odpowiedzialność karną na podstawie art. 5.
4. Do celów niniejszej dyrektywy „osoba prawna” oznacza każdy podmiot posiadający osobowość prawną na mocy mającego zastosowanie prawa, z wyjątkiem państw lub podmiotów prawa publicznego wykonujących władzę publiczną oraz publicznych organizacji międzynarodowych.

Artykuł 7

Sankcje wobec osób fizycznych

1. W odniesieniu do osób fizycznych państwa członkowskie zapewniają, by przestępstwa, o których mowa w art. 3, 4 i 5, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom karnym.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, były zagrożone karą, której maksymalny wymiar przewiduje pozbawienie wolności.
3. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by przestępstwa, o których mowa w art. 3 i 4, podlegały karze, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, w przypadku gdy przestępstwa te wiążą się z wyrządzeniem znacznej szkody lub uzyskaniem znacznej korzyści. Szkody lub korzyści wynikające z przestępstw, o których mowa w art. 3 lit. a), b) i c) oraz art. 4, uznaje się za znaczne, jeżeli ich wysokość przekracza 100 000 EUR. Szkody lub korzyści wynikające z przestępstw, o których mowa w art. 3 lit. d) i podlegające art. 2 ust. 2 zawsze uznaje się za znaczne.

Państwa członkowskie mogą również ustanowić karę, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności w przypadku wystąpienia innych poważnych okoliczności określonych w prawie krajowym.

4. W przypadku przestępstw, o których mowa w art. 3 lit. a), b) i c) oraz art. 4, wiążących się ze szkodami, których wysokość jest niższa niż 10 000 EUR, i korzyściami, których wysokość jest niższa niż 10 000 EUR, państwa członkowskie mogą zamiast sankcji karnych przewidzieć inne sankcje.
5. Ust. 1 obowiązuje bez uszczerbku dla wykonywania przez właściwe organy uprawnień dyscyplinarnych wobec urzędników publicznych.

Artykuł 8

Okoliczność obciążająca

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by za okoliczność obciążającą uznawany był fakt, że przestępstwo, o którym mowa w art. 3, 4 lub 5, zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841 z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej.

Artykuł 9

Rodzaje minimalnych sankcji wobec osób prawnych

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 6 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom, obejmującym grzywny karne i grzywny niemające charakteru karnego i mogącym obejmować także inne sankcje, takie jak:

- (a) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- (b) czasowe lub stałe wykluczenie z udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego;
- (c) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej;

- d) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
- e) likwidacja sądowa;
- f) czasowe lub stałe zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa.

Artykuł 10

Zabezpieczenie i konfiskata

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, by umożliwić zabezpieczenie i konfiskatę korzyści pochodzących z przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, i narzędzi wykorzystywanych do ich popełnienia. Państwa członkowskie, które są związane dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej²¹, czynią to zgodnie z tą dyrektywą.

Artykuł 11

Jurysdykcja

1. Każde państwo członkowskie [...] podejmuje niezbędne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w przypadku gdy:
 - a) przestępstwo zostało w całości lub części popełnione na jego terytorium;
 - b) sprawca jest jego obywatelem.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, by ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w przypadku gdy do sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa miał zastosowanie regulamin pracowniczy lub warunki zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej. Każde państwo członkowskie [...] może podjąć decyzję o niestosowaniu zasad jurysdykcji określonych w niniejszym ustępie lub może stosować te zasady jedynie w określonych przypadkach lub warunkach, o czym informuje Komisję.

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej (Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 39).

3. Państwo członkowskie informuje Komisję w przypadku, gdy podejmie decyzję o ustanowieniu dalszej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, popełnionych poza jego terytorium, jeżeli:

- a) sprawca ma miejsce zwykłego pobytu na jego terytorium;
- b) przestępstwo zostaje popełnione na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na jego terytorium; lub
- c) sprawca jest jego urzędnikiem, działającym w ramach wykonywania swoich obowiązków.

[...]. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. b), państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by ich jurysdykcja nie podlegała warunkowi, zgodnie z którym postępowanie karne może zostać wszczęte wyłącznie na skutek zgłoszenia przestępstwa przez osobę poszkodowaną w miejscu jego popełnienia lub na skutek zawiadomienia złożonego przez państwo, w którym przestępstwo zostało popełnione.

Artykuł 12

Przedawnienie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu ustanowienia okresu przedawnienia umożliwiającego prowadzenie postępowania przygotowawczego, wniesienie oskarżenia, przeprowadzenie rozprawy sądowej i wydanie wyroku w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5, w dostatecznie długim okresie po tym, jak przestępstwa te zostaną popełnione, w celu skutecznego ścigania takich przestępstw.
2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5 i które zagrożone są karą o maksymalnym wymiarze co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, umożliwić prowadzenie postępowania przygotowawczego, wniesienie oskarżenia, przeprowadzenie rozprawy sądowej i wydanie wyroku w okresie co najmniej pięciu lat od chwili popełnienia przestępstwa.
3. W drodze odstępstwa od ust. 2 państwa członkowskie mogą ustanowić okres przedawnienia krótszy niż pięć lat, ale nie krótszy niż trzy lata, pod warunkiem, że zapewnią, by bieg przedawnienia mógł zostać przerwany lub zawieszony w związku z określonymi działaniami.

4. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki umożliwiające wykonanie:
- a) kary w wymiarze większym niż jeden rok pozbawienia wolności, lub, alternatywnie,
 - b) kary pozbawienia wolności, w przypadku gdy przestępstwo zagrożone jest karą, której maksymalny wymiar wynosi co najmniej cztery lata pozbawienia wolności, nałożonej w wyniku wydania prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, o którym mowa w art. 3, 4 i 5, przez co najmniej pięć lat od daty prawomocnego wyroku. Okres ten może uwzględniać przedłużenie okresu przedawnienia będące wynikiem przerwania lub zawieszenia biegu przedawnienia.

Artykuł 13

Odzyskiwanie środków

Niniejsza dyrektywa jest stosowana bez uszczerbku dla odzyskiwania:

- (i) na szczeblu UE – kwot wypłaconych nienależnie w kontekście popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a), b) i c) oraz art. 4 i 5;
- (ii) na szczeblu krajowym – wszelkich kwot podatku VAT niezapłaconego w kontekście popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. d) oraz art. 4 i 5.

Artykuł 14

Interakcja z innymi mającymi zastosowanie aktami prawnymi Unii

Stosowanie środków, kar i grzywien administracyjnych ustanowionych w prawie Unii, w szczególności tych w rozumieniu art. 4 i 5 rozporządzenia nr 2988/95, lub w prawie krajowym przyjętym zgodnie ze szczególnym obowiązkiem wynikającym z prawa Unii pozostaje bez uszczerbku dla niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie zapewniają, by postępowania karne wszczęte na podstawie przepisów krajowych wykonujących niniejszą dyrektywę nie miały negatywnego wpływu na odpowiednie i skuteczne stosowanie środków, kar i grzywien administracyjnych, które nie mogą być uznane za równoważne postępowaniu karnemu, ustanowionych w prawie Unii lub krajowych przepisach wykonujących dyrektywę.

Tytuł IV: Przepisy końcowe

Artykuł 15

Współpraca między państwami członkowskimi a Komisją Europejską (Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych)

1. Bez uszczerbku dla przepisów o współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych państwa członkowskie, Eurojust, Prokuratura Europejska i Komisja – w ramach swoich odnośnych kompetencji – współpracują ze sobą w zwalczaniu przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5. W tym celu Komisja, i w stosownych przypadkach Eurojust, udzielają właściwym organom krajowym wszelkiego wsparcia technicznego i operacyjnego potrzebnego im do sprawnego koordynowania ich postępowań przygotowawczych.
2. Właściwe organy w państwach członkowskich mogą – w ramach swoich kompetencji – wymieniać informacje z Komisją, aby ułatwiać ustalanie faktów i zapewniać prowadzenie skutecznych działań przeciwko przestępstwom, o których mowa w art. 3, 4 i 5. Komisja i właściwe organy krajowe uwzględniają w każdym konkretnym przypadku wymogi poufności i przepisy o ochronie danych. Bez uszczerbku dla przepisów krajowych dotyczących dostępu do informacji państwo członkowskie, przy przekazywaniu informacji Komisji, może ustanowić w tym celu szczególne warunki korzystania z informacji przez Komisję lub inne państwo członkowskie, któremu informacje te mogą zostać przekazane.
 - 2a. Trybunał Obrachunkowy i audytorzy odpowiadający za przeprowadzanie kontroli budżetów instytucji, organów i agencji ustanowionych na mocy Traktatów lub budżetów, którymi te instytucje zarządzają i które kontrolują, ujawniają OLAF-owi i innym właściwym organom wszelkie fakty, o których powzięli wiadomość w trakcie wykonywania zadań, jeżeli fakty te można by uznać za przestępstwo, o którym mowa w art. 3, 4 i 5. Państwa członkowskie zapewniają, by krajowe organy kontroli robiły to samo.

Artykuł 16

Zastąpienie Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich

Konwencja z dnia 26 lipca 1995 r. o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, w tym protokoły do tej konwencji z dnia 27 września 1996 r., 29 listopada 1996 r. i 19 czerwca 1997 r. („konwencja”), niniejszym zostaje ze skutkiem od dnia [data rozpoczęcia stosowania przewidziana w art. 17 ust. 1 akapit drugi] zastąpiona w stosunku do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą. W stosunku do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odniesienia do konwencji należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 17

Transpozycja

1. Najpóźniej [dwa lata od daty przyjęcia] państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia [...] r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 18
Sprawozdawczość i ocena

1. Do [24 miesiące po terminie wdrożenia niniejszej dyrektywy] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia zakres podjęcia przez państwa członkowskie środków niezbędnych do wykonania przepisów niniejszej dyrektywy.
2. Bez uszczerbku dla obowiązków sprawozdawczych określonych w innych przepisach Unii, państwa członkowskie przesyłają Komisji co roku następujące dane statystyczne na temat przestępstw, o których mowa w art. 3–5, jeżeli dane te są dostępne na szczeblu centralnym w danym państwie członkowskim:
 - a) liczba wszczętych postępowań karnych, liczba postępowań umorzonych, liczba postępowań zakończonych uniewinnieniem, liczba postępowań zakończonych skazaniem oraz liczba toczących się postępowań;
 - b) kwoty odzyskane w wyniku postępowania karnego oraz szacowane szkody.
3. Do [60 miesięcy po terminie wdrożenia niniejszej dyrektywy] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia skutki, jakie prawo krajowe transponujące niniejszą dyrektywę, wywiera w zakresie zapobiegania nadużyciom na szkodę interesów finansowych Unii. Komisja uwzględnia sprawozdania przedłożone na podstawie ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

Najpóźniej 36 miesięcy po terminie wdrożenia niniejszej dyrektywy Komisja ocenia również – na podstawie danych zebranych od państw członkowskich – w odniesieniu do celu ogólnego, którym jest wzmocnienie ochrony interesów finansowych Unii, czy

- próg określony w art. 2 ust. 2 jest właściwy;
- przepisy dotyczące przedawnienia ujęte w art. 12 są wystarczająco skuteczne;
- niniejsza dyrektywa działa skutecznie w przypadku nadużyć w ramach procedury zamówień publicznych,

a także składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Do sprawozdań, o których mowa w niniejszym ustępie, dołącza się w razie potrzeby wnioski ustawodawczy, który może zawierać konkretny przepis dotyczący nadużyć w ramach procedury zamówień publicznych.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 20

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący